

Temel Tüketici Hakları

Zamanın dinamizmi ve insanoğlunun sınır tanımaz mücadelesi hayata yepyeni anlamlar kazandırmaya devam ediyor. Amansız rekabet ortamında şekillenen yeni kavramlar bireyin yaşam tarzını değiştirmekle kalmayıp onu daha önceleri hayali bile kurulamayan hak ve yükümlülüklerle de donatıyor. İşte bu anlamda :

TÜKETİCİNİN KORUNMASI HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası : 4077 , Kabul Tarihi : 23/2/1995 , Resmi Gazete : Tarih : 8/3/1995 Sayı : 22221

Amaç :

Madde 1- Bu Kanunun amacı, (...) kamu yararına uygun olarak tüketicinin sağlık ve güvenliği ile ekonomik çıkarlarını koruyucu, aydınlatıcı, eğitici, zararlarını tazmin edici, çevresel tehlikelerden korunmasını sağlayıcı önlemleri almak ve tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini özendirme ve bu konudaki politikaların oluşturulmasında gönüllü örgütlenmeleri teşvik etmeye ilişkin hususları düzenlemektir.

Günümüzde tüketicinin korunması olgusuna rengini veren temel tüketici hakları sekiz ana başlıkta toplanır. Konunun daha net değerlendirilebilmesi düşüncesiyle biz de sorunu genel kabul görmüş bu evrensel tüketici hakları açısından ele alacağız.

1. Temel İhtiyaçların Karşlanması Hakkı

Temel ihtiyaçlar dendiğinde, hayatın devamını sağlamaya yetecek kadar gıda tüketme, giyinme, barınma, sağlık hizmetlerinden yararlanabilme gibi unsurlar akla gelir.

2. Tüketicinin Sağlık ve Güvenliğinin Korunması Hakkı

Çağımızdaki teknolojik gelişmeler neticesinde çok değişen ve çeşitlenen mamuller, riskleri de beraberinde getirmiştir. Tüketici, satın aldığı mal ve hizmetlerle ilgili çeşitli tehlikelere maruz bulunmaktadır. Bu tehlikeler tüketicinin sağlığını etkileyebildiği kadar hayatını kaybetmesine de neden olabilmektedir.

3. Tüketicinin Ekonomik Çıkarlarının Korunması ve Tazmin Edilme Hakkı

Tüketiciyi koruma politikasının ve temel tüketici haklarının esası, ekonomik çıkarların korunmasında düğümlenmektedir. Zaten bilgilendirilme, eğitilme, temsil edilme gibi diğer temel hakların finalitesi, tüketicinin ekonomik menfaatlerinin sağlam bir zemine kavuşturulmasıdır.

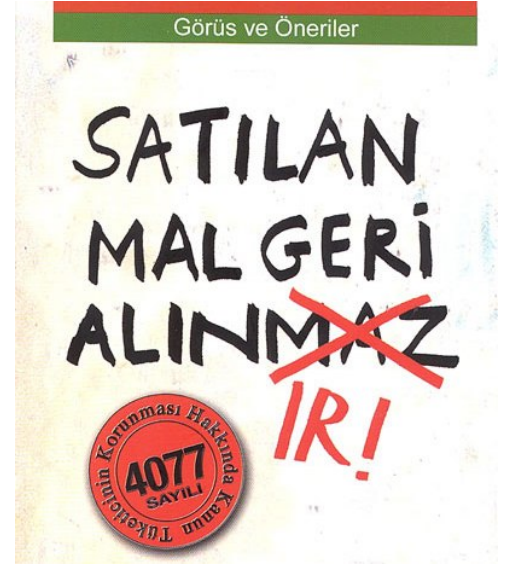
4. Tüketicinin Eğitilme Hakkı

Eğitim, vatandaşlara haklarının ve sorumluluklarının bilincinde, mallar ve hizmetler arasında bilinçli bir seçim yapma yeteneğine sahip, iyiyi kötüden ayıran tüketiciler olarak hareket etmelerini sağlayacak alt yapının kazandırılması sürecini ifade eder.

5. Tüketicinin Bilgi Edinme Hakkı

Bilgilendirilme hakkı denince tüketicinin satın alacağı mal ve hizmetlerle bunları üreten satan

6. Tüketicinin Seçme Hakkı

Yöneticilerini özgür iradeleriyle seçen vatandaşların, aynı mantık uyarınca, tüketici olarak da istek ve ihtiyaçlarını karşılayacak ürün ve hizmetleri seçme hakkı bulunmalıdır.

7. Tüketicinin Örgütlenme ve Temsil Edilme Hakkı

Günümüzde dağınık yapıdaki tüketici kitlesinin çok daha önceden örgütlenmesini

8. Sağlıklı Bir Çevreye Sahip Olma Hakkı

Sağlıklı çevre hakkı denince, insan neslinin geleceği de işin içine girmektedir. Kitlesele tüketim sürecinin ilerlemesi, tüketicilerin kişisel ölçekte korunmasına ek olarak, tüm insanlığı ilgilendiren "çevrenin korunmasını" da artık hayati bir konu haline getirmiştir.

SONUÇ

Tüketicinin korunması hareketi; sosyo-ekonomik, hukuksal ve ahlaksal yönleriyle, çok boyutlu olarak ele alınması gereken karmaşık bir dinamikler bütünüdür. Bu bütün, anti-kartel yasalarından çevre korumacılığına, iş ve ticaret ahlakından uluslararası pazarlarda rekabet edebilmeye, enflasyon oranlarından gelişmişlik düzeylerine kadar geniş bir tabanda değerlendirilmelidir.

DÜNYANIN İLK 'TÜKETİCİ HAKLARI KANUNU' OSMANLI'DA YAPILMIŞ !..

Dünyada ilk defa Standart ve Tüketici Koruma Kanunu'nun, II. Bayezid döneminde kanunlaştırıldığı ortaya çıktı. İşte bir örnek;

II. Bayezid devrine ait en mühim kanunlardan birisinin, Bursa, İstanbul ve Edirne İhtisap Kanunnameleri olduğu bilinmektedir. Bu kanunname, dünyanın en mükemmel ve en geniş belediye kanunu olmakla kalmamakta, aynı zamanda dünyada ilk tüketici haklarını koruyan kanun, ilk gıda maddeleri nizamnamesi, ilk standartlar kanunu, ilk çevre nizamnamesi ve kısaca asrına göre çok harika bir hukuk kodudur.

Tüketici Hakları (Şiir)

Her insan duymalıdır alın terine saygı
Tamamen kaldıralım tuzakları, fakları
Alışveriş yaparken, olmasın bizde kaygı
Her zaman korunmalı tüketici hakları.

Tazesinden yiyelim, tüketmeyelim bayat
Taze yiyen insanda uzun olur hep hayat
Fiyatlar normal olsun, el yakar yüksek fiyat
Her zaman korunmalı tüketici hakları.

Cemiyette çoğalsın vicdanlı olan kullar
Kul hakkı sakın yeme, geçiverir bak yıllar
Hatasız ve defosuz sağlam olmalı kullar
Her zaman korunmalı tüketici hakları.

